

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Amsterdam-Noord

Gemeente Amsterdam
Noordwaarts

8

ONDER MEER IN DIT NUMMER

2 →

CREATIEVEN NAAR NOORD

IdtV en MTV Networks kiezen voor MediaWharf

3 →

KLASSIEK IN NOORD

Grachtenfestival komt dit jaar ook naar Overhoeks

4 →

BOREN ONDER HET IJ

Waternet boort stalen pijpleiding onder het IJ door naar Amsterdam-Noord

6 →

MODERNE ENERGIE AAN HET IJ

Moderne technieken voor energiehuishouding op de Noordelijke IJ-oever

8 →

BUIKSLOTERHAM

Wonen en werken in de Buiksloterham

IJ KRANT

KRANT VOOR GEÏNTERESSEERDEN
IN DE ONTWIKKELINGEN
AAN DE NOORDELIJKE IJ-OEVER

Jaargang 4 → Nummer 8
JUNI 2006

IDTV EN MTV NETWORKS NAAR NDSM

JOCHEM DE JONG VAN MTV NETWORKS:

'Een pand met historie stond hoog op ons verlanglijstje. Liefst ook een open locatie met veel licht en glas omdat we een open, transparante organisatie willen zijn. Dat heeft deze plek in huis. De timmerwerkplaats biedt bijvoorbeeld veel mogelijkheden voor een glazen dak en zwevende vloeren en we hebben uitzicht op het water.

Daarbij wilden we ons graag in Amsterdam huisvesten omdat het een diverse stad is met een grootstedse, creatieve vibe. Wat ook zeker meewerkte bij onze keuze, was de goede samenwerking met stadsdeel Amsterdam-Noord en de Centrale Stad. Afgelopen winter zag het er hier nog troosteloos uit, maar nadat er is gesloopt, de gevel is gereinigd en het kapotte glas eruit gehaald, worden de contouren langzaam zichtbaar. Einde van dit jaar kunnen we al verhuizen.'

Kinetisch Noord zette indertijd de NDSM-werf op de kaart. De grootste culturele broedplaats van Amsterdam ontwikkelde zich in de NDSM-loods op het oostelijk deel van de NDSM-werf en organiseerde daar voorzieningen voor theater, podiumkunsten, een skatepark en andere publieks-evenementen. Dat zorgde voor veel aandacht. Binnenkort zijn IdtV en MTV Networks burens van Kinetisch Noord. Waarom de Noordelijke IJ-oever? 'Omdat je voelt, als je daar staat, dat het een ongelooflijk bijzondere plek is', zegt Frank de Jonge, algemeen directeur van IdtV.

De creatieve industrie is welkom op de hele Noordelijke IJ-oever. Op de NDSM-werf moet een goede mix komen van creatieve bedrijven. Op dit moment wordt de timmerwerkplaats verbouwd voor de nieuwe huurder MTV Networks. Rogier van Laar van Red Concepts, het bedrijf dat de ontwikkeling begeleidt: 'Afgelopen maart vonden de eerste activiteiten plaats. In dit geval niet de eerste steen gelegd, maar gesloopt. De oostgevel van het gebouw werd namelijk neergehaald met een kraan. Daarna zijn ze begonnen met de wederopbouw van deze gevel,

maar met stroken glas erin verwerkt voor meer licht. De overige muren blijven staan. Het gebouw bleek in slechte staat en moet worden gerenoveerd maar dat gebeurt met behoud van de mooie stalen constructie en oorspronkelijke uitstraling. Die staalconstructie blijft ook zichtbaar. Binnen de oorspronkelijke muren wordt namelijk een tweede binnengevel opgebouwd, die fungeert als buitenmuur. De binnenkant van de voormalige werkplaats wordt opnieuw ingedeeld met een mooie vide en een verdieping daarboven. Als je even die oude loods in gedachten neemt met de kapotte ramen en rotte muren, dan is dit een hele metamorfose.'

→ **Dat kraanspoor... dat zijn wij'**

Voor IdtV was er nog niets te zien. Maar dat maakte niet uit. Toen ze het oude kraanspoor zagen en de tekeningen voor het glazen gebouw erbovenop, waren ze meteen verkocht. 'Dit spreekt zo tot de verbeelding', zegt Frank de Jonge van IdtV. 'Wij zijn een Amsterdams bedrijf en willen ook graag in Amsterdam blijven. Maar we hebben veel locaties gezien en alleen op deze plek hadden we het gevoel: hier horen we thuis. Het is echt een bijzondere

plek. Je voelt de sfeer van vroegere bedrijvigheid. Je hebt uitzicht op de meest uiteenlopende luchten, iedere dag anders. En deze kant van het IJ ligt de hele dag in het licht, de gouden kust. Heel inspirerend. En dan die combinatie van die prachtige structuur van dat oude, door de tijd verweerde kraanspoor en die moderne glazen doos erop. Dat past heel erg bij het nieuwe IdtV. Mensen kennen ons natuurlijk vooral van programma's van de tv. Maar we hebben ons veel meer ontwikkeld tot een modern multimediatelevisiebedrijf dat breder in de markt opereert. De concepten die we bedenken, worden ook vertaald naar internet. We maken concepten voor gesponsorde programma's en concepten voor speciale events voor bedrijven. Een voorbeeld daarvan is het Ameezing Concert dat Philips één keer per jaar aanbiedt aan zijn retailers in de Gelredome in Arnhem: een mega entertainment-event dat helemaal uit onze koker komt. Wij hebben met ons bedrijf een stevig fundament opgebouwd in meer dan 25 jaar, waar we nu met moderne middelen op kunnen voortborduren. Het kraanspoor met de nieuwe bebouwing verbeeldt hoe wij zijn gegroeid. Dat kraanspoor... dat zijn wij.'

GESPOT AAN HET IJ **WILHELMINADOK**

De mensen op de terrassen verzuchten allemaal hetzelfde: 'Eindelijk...'

CULTUUR AAN HET IJ GRACHTEN FESTIVAL

OVERHOEKS GROOTS UITGELICHT

Het Grachtenfestival op de Noordelijke IJ-oever? Onder andere, ja. Dit jaar breidt het Grachtenfestival uit naar andere locaties dan de grachten van de binnenstad alleen. Het Java-eiland, het Muziekgebouw aan het IJ en Overhoeks zijn de nieuwe podia. Ze zijn toegevoegd omdat de Noordelijke en Zuidelijke IJ-oevers geschikt zijn voor de drie pijlers van het Grachtenfestival: water, architectuur en muziek.

Voor de negende keer wordt het muziekfestival georganiseerd. Het idee erachter is om (klassieke) muziek uit te voeren op bijzondere locaties met monumentale architectuur of cultuurhistorische waarde. Programmamakers en musici laten zich inspireren door een steeds wisselend thema en stellen speciaal voor het Grachtenfestival een concertprogramma samen. Dit jaar is het thema 'licht'. Het festival biedt tevens een podium voor jong

talent. Het Kindergrachtenfestival richt zich op het jonge publiek, van baby tot puber.

Het definitieve programma wordt eind juni bekendgemaakt. Maar het publiek kan natuurlijk rekenen op een veelheid van concerten voor volwassenen en kinderen, buiten en binnen, in concertzalen en huizen, op daken en op boten, op het land en op het water. De concerten in Overhoeks passen bij de sfeer

en charme van dit gebied en passen bij het water. Zo kunt u in Overhoeks éénpersoons-concerten bezoeken, stomme films zien met live muziek, in de Tolhuistuin een Kindermonumentententconcert bijwonen en er gaan geruchten dat er een heus pianokerkhof is ontdekt. En wie de oversteek niet maakt, zal niet weten wat hij mist.

www.grachtenfestival.nl

UIT OP DE NDSM-WERF

→ **STERK SPUL**
Wanneer → 1 juli

Feest georganiseerd door SOP! en BackUp in de Internationale Theaterwerkplaats.

→ **AMSTERDAMS GROOTSTE BUITENMARKT**
Wanneer → 2 juli

Lekker snuffelen tussen brocante en grootmoeders spullen, in de IJ-hallen. Vanaf 09.00 uur, met ruim 500 kramen en de entree is € 3,-.

→ **14E OVER HET IJ FESTIVAL**
Wanneer → 6 tot en met 16 juli

Een mix van jonge en gearriveerde theatermakers trekt meer dan 20.000 bezoekers. Dit jaar voor het eerst met familievoorstellingen.

→ **BERLIN UNDERGROUND**
Wanneer → 8 juli

Feest georganiseerd door Lofar en BackUp in de Internationale Theaterwerkplaats.

→ **VOLCOMWEDSTRIJD**
Wanneer → 14 tot en met 16 juli

Internationale wedstrijd skaten, op het Skatepark, iedere dag van 09.00 tot 21.00 uur.

→ **DUBROCK@DUBDOCK-PARTY**
Wanneer → 22 juli

Feest in de Internationale Theaterwerkplaats. Vanaf 22.00 uur, de entree is €6,-.

→ **ROBODOCK**
Wanneer → 21 tot en met 23 september

Uniek, internationaal zomerfestival waarbij technologie versmelt met kunst. Het thema is alchemie.

Kijk verder op www.ndsm.nl

FILMMUSEUM → InTENSE repose

Het ontwerp van het nieuwe Filmmuseum is bijzonder en indrukwekkend. Van 31 augustus tot en met 27 september 2006 is het te zien op de tentoonstelling InTENSE repose – tentoonstelling Delugan Meissi in het huidige Filmmuseum. Delugan Meissi Associated Architects zijn de architecten van het nieuwe gebouw in Overhoeks. De tentoonstelling laat een selectie van hun projecten zien van de afgelopen twaalf jaar. Kijk verder op: www.deluganmeissi.at

NOORD ONDERNEMEN

BEAM SYSTEMS: SYNERGIE VAN TECHNIEK EN CREATIVITEIT

Communiceren via bewegend beeld in de breedste zin van het woord. Dat is kort gezegd wat BeamSystems doet. Het bedrijf zorgt bij een presentatie, voorstelling, expositie, concert of ander event voor een bijzondere visuele dimensie. Jozef Hey: 'We zijn gespecialiseerd in de combinatie van creatieve ideeën en technische kennis. Concreet betekent dat de verkoop en verhuur van audio- en video-apparatuur, projectoren, plasmaschermen en multiscreen videosystemen. Maar onze kracht ligt in de betrokkenheid. We denken mee, zijn pioniers op het gebied van Projectie en Video en zoeken naar nieuwe mogelijkheden om met beeld te communiceren. We werken veel in de culturele en mediahoek, wat voor ons ook inspirerend is. Meestal worden

facilitaire diensten van ons verwacht, maar we mogen ook graag meedenken over de inhoud en brengen daarvoor technici en videokunstenaars bijeen. We hebben onlangs gevierd dat we al 25 jaar bestaan. Maar we zijn begonnen in de binnenstad. Op een gegeven moment moesten we op vrij korte termijn uit ons kantoor. Ik heb in drie maanden tijd meer dan vijftig locaties gezien, echt waar. We kwamen uit in Noord. In Noord heerst een bepaalde bedrijvigheid die stimuleert. Ook voel je de historie en de rauwheid uit die tijd nog. En dan die ruimte om je heen. Dat is mooi.'

BeamSystems,
Papaverweg 40A,
t 020 – 427 10 10,
www.beamsystems.nl

TOMORROW DESIGN: THUISBASIS AMSTERDAM-NOORD

Tomorrow is overal aanwezig. Dat wil zeggen, overal waar mensen geld uitgeven. Het designbureau maakt concepten voor winkels, maar ook voor internet. Hans Rietveld: 'Wij hebben bijvoorbeeld de winkel-formule voor America Today bedacht. Daarvoor ontwerpen we eerst een strategie, die wordt vastgelegd in een document. Vervolgens werken we dat uit in een concept, waarna de middelen worden ingevuld. We komen dus niet zomaar met iets leuks en mooie plaatjes. We werken overigens ook voor buitenlandse klanten. Zo zijn we nu bezig met een vijftigtal winkels voor een keten in Moskou. Iedere veertien dagen op en neer naar Rusland. Met als thuisbasis Amsterdam-Noord. Daar zitten we sinds 1 januari van dit jaar. Ik kende

Noord al langer, zat vanaf 1992 in de Groene Draeck met een ander bedrijf. En nu dan in Kaap Noord. Ik vind de ligging prettig en de sfeer van het gebied spreekt me aan. Die ruigheid. Bovendien gebeurt er veel op het creatieve vlak. Maar ook heel belangrijk: je kunt hier nog makkelijk parkeren en het is niet duur. We zouden graag met een retail in de stad willen zitten, we doen immers veel voor winkels, maar dat is voor ons niet te doen vanwege het parkeren. In Noord zijn er veel meer mogelijkheden.'

Tomorrow,
Asterweg 17 A12,
t 020 – 637 43 99
www.tomorrowdesign.nl

BESTEMMINGSPLAN OVERHOEKS TER VISIE GEWEEST: TIEN REACTIES

In het Bestemmingsplan Overhoeks zijn de plannen voor het gebied letterlijk en figuurlijk in kaart gebracht. Het Bestemmingsplan is op 31 mei vastgesteld door de Gemeenteraad. Er waren in totaal 10 reacties ("zienswijzen genoemd") op het plan. Sommige richtten zich tegen de hoogbouwtorens, andere betreurden de sloop van de oude Shell-gebouwen (de Shelltoeren en het Groot Laboratorium blijven overigens staan). Enkele bedrijven vrezen dat zij straks in hun bedrijfsvoering en uitbreidingsmogelijkheden worden beperkt. Het plan ligt nu voor behandeling bij de Provincie.

SPECTACULAIRE BORING ONDER HET IJ

Een 970 meter lange, stalen pijpleiding met een diameter van 1,2 meter was opgelegd op stalen jukken twaalf meter boven de grond van het westelijke deel van de haven en boven de bedrijfsterreinen daar. Langzaam werd hij, schuin naar beneden, de grond ingetrokken. Onder het IJ door naar de overkant. Een absoluut spectaculair gezicht. En een triomfantelijk moment toen hij aan de overkant aankwam. Op 13 april 2006 trok de aannemer van Waternet de persleiding naar Amsterdam-Noord. Voor de tweede keer. De eerste keer, een jaar eerder, was mislukt.

Waternet (voorheen DWR) bouwt een nieuwe, moderne rioolwater-zuiveringsinstallatie in het westelijk havengebied om te voldoen aan de normen van deze tijd. Dat betekent wel dat gemalen, pompen en leidingen moeten worden aangepast, het rioolwater gaat op veel plekken in de stad immers in een andere richting. Naar Amsterdam-Noord moest een nieuwe persleiding worden aangelegd. John Henzen, Waternet: 'In de periode maart tot juli 2005 gebeurde dat met een gesloten frontboringstechniek, een kleine versie van de boring voor de Noord/Zuidlijn. Een schijf op de voorkant van de gesloten buis draait rond en freest of schraapt de grond weg. Die wordt in de boorkop met water gemengd en afgevoerd. Aan het begin van de tunnel wordt steeds een nieuw stukje leiding aangezet en zo schuift de leiding steeds verder de grond in. Helaas schoot een van die verbindingstukken los. Dit voorjaar deden we een tweede poging, met een andere techniek: de horizontaalgestuurde boring of HDD. Met kleine stangetjes wordt een gat geboord, dat steeds meer wordt verbreed door een ruimer. Het gat met een uiteindelijke diameter van 1,5 meter is gevuld met bentoniet, blubber, zodat de tunnel niet kan inzakken. De pijp die erin moet, wordt gevuld met water en lucht zodat hij precies in het midden van de tunnel met blubber blijft drijven. De blubber wordt weggepompt en de pijp glijdt en drijft de tunnel in. We zijn van 's morgens zes uur tot 's avonds tien uur bezig geweest en toen hij aankwam, klonk er een zucht van verlichting en was het feest.'

De werkzaamheden zijn er nu op gericht de landdelen aan te sluiten op de leiding in de tunnel. Deze zomer, medio juli, moet Amsterdam-Noord omgeschakeld worden naar de nieuwe zuivering.

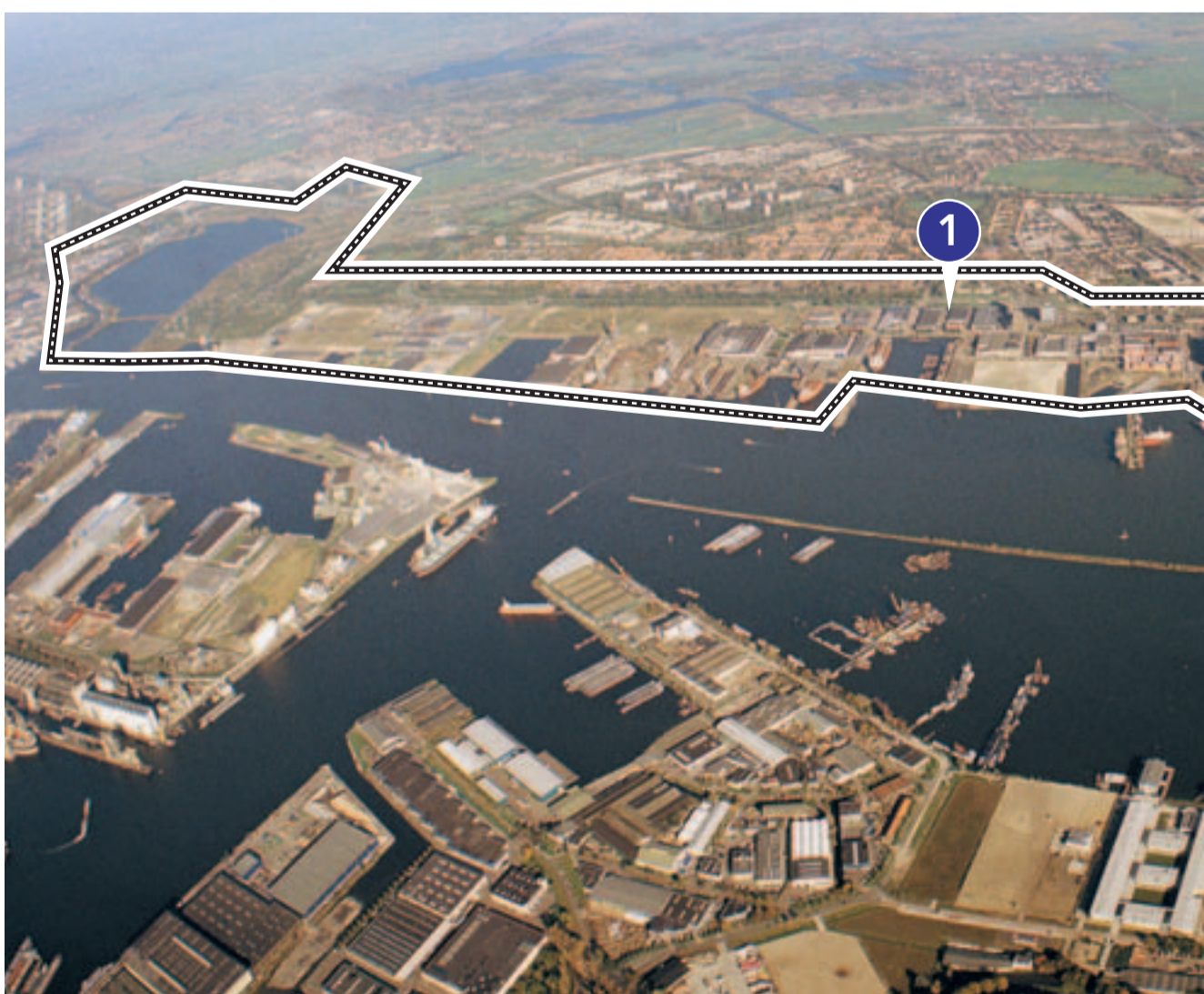
RKZAAMHEDEN // WERKZAAMHEDEN // WERKZA

1 : CORNELIS DOUWSTERREIN →

- deelgebied 0**
- Sloop betonplaat voormalig Strijdonck: mei 2006
 - Start bouw John bv, april 2006
 - Start bouw Febo: februari 2006
 - Bouwrijp maken Strijdonck: 2e helft 2006
- deelgebied 1**
- Bouwterrein van Vliet: vanaf januari 2006
- deelgebied 2**
- Verontdiepen Cornelis Douweskanaal: 1e fase - loopt
bouwrijp maken deelgebied 2 fase 1 - vanaf mei 2006
bouwrijp maken fase 2 - vanaf november 2006
 - Aanleg kabels en leidingen: januari-april 2007
 - Omleggen overstortleiding Waternet: mei-juni 2006

2/3 : NDSM- WERF →

- 2: Werf Zuid:**
- Aanleg rioolpersleiding: gereed juni 2006
 - Start bouwwerkzaamheden kraanbaan: mei 2006
 - Aanpassen kleine parkeerplaats Baanderij: april 2006
 - Slopen voormalige scheepshelling 2e fase: sloop restant augustus 2006
 - Saneren Werf-Zuid 1e fase: gereed mei 2006
 - Aanleg restant keerwand: januari 2007
 - Omleggen wegen bij kraanbaan: februari 2007
 - Opknappen pier i.v.m. komst Amstelbotel: augustus 2006
- 3: Werf Oost:**
- Verbouwing Timmerfabriek: loopt
 - Saneren omgeving Timmerfabriek: juni 2006
 - Inrichten Timmerfabriek: juli-oktober 2006
 - Saneren inrichten Timmerfabriek fase 2: januari 2007

AMHEDEN // WERKZAAMHEDEN // WERKZAAMH

4 : NOORD/ZUIDLIJN →

De komende tijd wordt op de volgende plekken rondom de Nieuwe Leeuwarderweg gewerkt voor de aanleg van de Noord/Zuidlijn:

- Ter hoogte van de Van Heekweg: bouw nieuw viaduct / • IJdoornlaan: bouw station Buikslotermeerplein (o.a. nieuw viaduct) / • Nieuwe Purmerweg: bouw nieuw viaduct / • Buiksloterdijk-Waddendijk: vervangen duiker (ondergrondse waterverbinding) de tunnel voor voetgangers en fietsers vervalft / • Volewijkspark/Florapark: verleggen leidingen in verband met verlaging Nieuwe Leeuwarderweg / • Johan van Hasseltweg: bouw station Van Hasseltweg / • Tussen IJ-tunnel en Johan van Hasseltweg: bouw tunnel langs het Noordhollandsch Kanaal / • Sixhaven: bouw van de twee laatste tunnelelementen, de eerste twee elementen liggen tijdelijk geparkeerd in de Coenhaven

5 : OVERHOEKS →

- Aanleg terpen voor toekomstige wegen: gereed juli 2006
- Definitief ontwerp maaiveldinrichting Campus: gereed september 2006
- Aanleg zandlichamen groene oever: gereed oktober 2006
- Definitief ontwerp maaiveldinrichting Oeverpark: gereed oktober 2006
- Programma van eisen voetgangersbrug: gereed oktober 2006
- Start aanplanting ter hoogte van de Tolhuistuin: november 2006

6 : BUIKSLOTERHAM →

- Aanleg Ridderspoorweg: loopt door tot medio 2007
- Renovatie loodsen aan de Distelweg 78: loopt
- Zandopslag Overhoeks op het voormalig AVI-GEB terrein: loopt door tot juli 2006
- Renovatie Asterweg 14: loopt
- Bouwrijp maken grond van Wilgenweg 2-4: loopt
- Voorbereiding sloop Distelweg 90: sloop zomer 2006
- Voorbereiding sloop Distelweg 79: sloop zomer 2006
- Voorbereiding sloop Chrysantenstraat 22, 30-36: sloop zomer 2006

Overhoeks krijgt eigen informatiecentrum

Bij een nieuwe wijk hoort een informatiecentrum. Op Overhoeks komt een centrum waar naast informatie over het vastgoed in de wijk ook allerlei andere informatie over de omgeving is te vinden. Eyecatcher in het informatiecentrum

wordt de maquette van het gebied. De precieze locatie van het informatiecentrum is nog niet bekend. Wanneer en waar de opening van het informatiecentrum zal plaatsvinden, wordt in ieder geval via de website www.overhoeks.nl bekendgemaakt.

CREATIEVE MOGELIJKHEDEN AAN HET IJ

In de dit voorjaar verschenen folder Ruimte voor uw creativiteit zijn diverse creatieve bedrijven in kaart gebracht. Ook is er een overzicht gemaakt van de locaties waar bedrijven zich nog kunnen vestigen. Bent u geïnteresseerd, dan kunt u contact opnemen met het Ondernemersloket van stadsdeel Amsterdam-Noord, via 020 – 634 97 15 of via ondernemersloket@noord.amsterdam.nl. Op de website van het stadsdeel vindt u meer informatie, www.noord.amsterdam.nl/ondernemen

DETTIEN KAVELS GERESERVEERD

In Deelgebied 2 Noord op het Cornelis Douwesterrein komt de nieuwe bedrijvigheid nu snel op gang. De interesse voor de kavels was en is groot. Dertien kavels zijn dan ook al gereserveerd de afgelopen maanden, nog zes te gaan. Kavels van 600 tot 3100 m2 zijn gereserveerd voor timmerbedrijven, fijnmetaalbedrijven, interieurbouwers en een glasgevelbouwbedrijf. Binnenkort wordt gestart met het bouwrijp maken van het gebied. Einde dit jaar kan de eerste paal de grond in.

Daarnaast wordt er met ontwikkelaars over gesproken om een deel van het gebied te ontwikkelen tot bedrijfsverzamelgebouw of campus van twee of meerdere gebouwen voor de automotive branche, auto-gerelateerde bedrijven. Zo kan samenhang worden gecreëerd tussen deze bedrijven. Ook kunnen criteria als fraaiheid en veiligheid gezamenlijk worden nagestreefd. Bij Deelgebied 0 en 1 Noord zijn de reacties van geïnteresseerde bedrijven ook overweldigend. Daar zijn echter nog geen reserveringen gemaakt omdat nog niet helemaal duidelijk is hoeveel bedrijven precies kunnen worden gehuisvest.

2

GESPOT AAN HET IJ
PONTHUYS

'Eindelijk...'

In 2008 draagt Shell de Tolhuistuin over aan de gemeente Amsterdam. Welke functies de tuin en de gebouwen daarin dan krijgen is nog de vraag. Evert Verhagen, projectmanager voor de Tolhuistuin: 'Welke functies precies, dat willen we graag onderzoeken. Daarom hebben we het plan opgevat om vijf jaar lang te experimenteren met tijdelijke functies. In die periode krijgen initiatiefnemers de kans om een gebouw of deel van een gebouw in de Tolhuistuin te exploiteren. Naderhand kunnen we vaststellen wat het beste bij de Tolhuistuin past. Uitgangspunt is dat de tuin een ontmoetingsplek moet zijn. We gaan nu eerst vaststellen aan welke criteria de initiatieven moeten voldoen. Na de zomer brengen we een brochure over de Tolhuistuin uit met die criteria. Belangstellenden kunnen dan hun ideeën inbrengen'.

'DIT KOST HEEL WAT MINDER ENERGIE AAN HET IJ'

Zo'n 2200 woningen, 140.000 m2 voor werkfuncties en voorzieningen en het nieuwe NTC van Shell. Het huidige Shellterrein wordt getransformeerd tot een gemengd stedelijk woon-werkgebied. In dit nieuwe stedelijke gebied wordt voor verwarming en koeling van de ruimten gebruikgemaakt van een 'lage temperatuur energie-opslag', beter bekend onder de naam warmte-koude-opslag (WKO). Overigens wordt langs de hele Noordelijke IJ-oever gezocht naar duurzame energieoplossingen

Schematische weergave warmte-koude-opslag (WKO)

'Je moet je voorstellen dat diep in de grond een waterhoudende zandlaag zit. Het water zit ingesloten en kan nergens heen', zegt Wim Vogel van Shell. 'Dat water heeft een vrij lage temperatuur. In de zomer wordt in de gebouwen boven de grond warm water geproduceerd door het koelsysteem. Dit warme water leid je ondergronds, waar de warmte wordt afgegeven aan de koudere waterlaag. Zo laat je warmte achter. Het koelere water wordt weer omhoog gepompt om de gebouwen te koelen. De warmte blijft in het water beneden zitten omdat het niet weg kan. 's Winters werkt het andersom. Koud water leiden we naar beneden waar het warmte ophaalt uit de warmere waterlaag en mee naar boven vervoert. Met dit warmere water worden de gebouwen verwarmd. Eigenlijk is het dus een grote boiler. Een fraai en ingenieus systeem. En door dit systeem te gebruiken, zal ons aardgasverbruik bijna tot 0 worden teruggebracht. Dit is een besparing van zo'n 190.000 gJoule aan gas per jaar. Dat was ook de opzet. We kiezen voor duurzaamheid.' Op het Shellterrein worden twee systemen geïnstalleerd door GTI

in opdracht van Shell en ING Real Estate. Shell blijft eigenaar van de installaties voor het NTC, de installaties voor de overige nieuwbouw in het gebied blijven eigendom van GTI. Dit jaar worden de bronnen geslagen. Wanneer de nieuwe gebouwen klaar zijn, moet het functioneren.

Warmtekrachtkoppeling met biodiesel

Een alternatief duurzaam energiesysteem is ook altijd het uitgangspunt geweest bij Deelgebied 2 Noord op het Cornelis Douwesterrein. Ook daar is onderzocht of een warmte-koude-opslag technisch en financieel haalbaar zou zijn. In dit gebied bleek echter dat er nauwelijks een vraag naar koude is. Dus is gekozen voor warmtekrachtkoppeling. Wim Dijkman, milieuadviseur: 'Bij dit systeem wordt een motor gevoed met biodiesel, een duurzame, plantaardige brandstof die uit koolzaad wordt geproduceerd. De motor produceert elektriciteit, maar geeft ook warmte af. De elektriciteit gaat in het elektriciteitsnet. De warmte wordt gebruikt voor de bedrijven in het gebied. Heel efficiënt dus. Bovendien heb je met dit systeem een CO2-reductie van 40%.'

→ Eigen energiemaatschappij

Warmte-koude-opslag is geen totaal nieuwe techniek. Het energiesysteem wordt elders in de stad al toegepast. Ook Kinetisch Noord op de NDSM-werf zal ervan gebruik maken om het binnenklimaat van de NDSM-loods te betugelen. De eerste putten zijn reeds geslagen. Pauline Westendorp van Newnrg: 'Al vanaf het begin van Kinetisch Noord wilde de stichting de werf duurzaam ontwikkelen. De status van Rijksmonument werd aangevraagd, waarmee je voorstelt het gebouw voor eeuwig te laten voortbestaan. Dan is het logisch dat je een nieuwe energie-infrastructureur ontwerpt, die met die toekomst rekening houdt. Eva de Klerk maakte zich jarenlang sterk voor dit systeem. Mijn bedrijf werd uiteindelijk benaderd om de uitvoering te begeleiden. Mijn visie is dat er meer particuliere energiemaatschappijen moeten komen, die gebruikmaken van oneindige, schone, natuurlijke energiebronnen. Liefst zo dat er geen energie van het net hoeft te worden gebruikt. Daarom hebben we drie voorstellen gedaan voor energielevering op het terrein. Zo opperde een kunstenaar het idee om in de kraan die nog op het terrein staat het betonnen blok te vervangen door een windmolen. Die kraan is nu al een windvaan dus zo'n turbine hangt altijd goed in de wind. Die turbine kan elektriciteit opwekken voor de NDSM-werf Oost. Tweede voorstel is de warmte-koude-opslag, waarvoor we gebruikmaken van twee ondergrondse meren op 150 meter diepte die precies onder de hoeken van het terrein liggen. Het wordt een gesloten systeem waarvan kunstenaars zelf aftappen voor

de verwarming van de ruimtes. Mooi detail is dat we bezig zijn met het idee om de warmte niet alleen via de wanden en de vloeren te verspreiden, maar ook via de meubels in de ateliers en werkruimten. Stel je voor dat je bureau of je stoel net zo lekker warm is als je eigen lichaam. Verder denken we aan een generator die via warmtekrachtkoppeling stroom en warmte levert. Deze generator zal op plantaardige olie draaien. Eigenaar van deze technieken wordt de Energiemaatschappij NDSM NV die nu wordt opgericht. Iedereen die wil, kan daaraan deelnemen. Want de energiemaatschappij... dat zijn wij toch zelf?'

Windturbines

Aan wind geen gebrek langs het IJ. Windenergie is dan ook een bruikbaar alternatief. Op het Cornelis Douwesterrein komen twee 2-megawattturbines te staan.

De kachel van Noord

Amsterdam-Noord wil op verschillende manieren bijdragen aan de wereldwijd gewenste CO2-reductie. Een van de manieren is om de restwarmte van grote bedrijven te gebruiken voor stadsverwarming. Ten eerste wordt de warmte dan niet geloosd in de lucht of het oppervlaktewater, wat beter is

voor het milieu. Ten tweede hoeven er geen brandstoffen te worden gebruikt om nieuwe warmte te maken voor woningen en bedrijven. Henk Monshouwer, adviseur bij het stadsdeel Amsterdam-Noord: 'Er is een aantal grote warmtebronnen in Amsterdam, onder andere de Hemwegcentrale en de afvalverbrandingsinstallatie West, de AVI, enorme kachels als het ware. De grote hoeveelheid warmte die bij de opwekking van elektriciteit in de Hemwegcentrale overblijft, wordt echter nog niet gebruikt. Afgelopen jaren is het idee opgevat om daar iets mee te doen. Daarom is het bedrijf Westpoort Warmte BV opgericht, een joint venture van de AVI, het gemeentelijk Afval Energiebedrijf(AEB) en Nuon. Dit warmtebedrijf gaat vanaf eind 2006 al restwarmte van de AVI West leveren aan nieuwe woningen en gebouwen in Amsterdam West. Maar de bedoeling is dat er in de toekomst een groot, ringvormig warmtenet in Amsterdam komt, waar nieuwe én bestaande woningen en gebouwen in de hele stad op kunnen aansluiten. Dus ook in Amsterdam-Noord. Het wachten is nu op een aanbieding van Westpoort Warmte om te weten wat het allemaal voor de bouwers en de toekomstige gebruikers gaat kosten en wanneer een deel van het systeem onder het IJ door naar Noord zou kunnen worden aangelegd. Eind 2006 weten we, om te beginnen, of een warmtenet voor bijna alle nieuwbouw naar Noord komt.'

Voor de Buiksloterham wordt nog een eigen energievisie ontwikkeld. Criteria daarbij zijn de CO2-reductie, hoeveel moet worden geïnvesteerd en wat de kosten gaan worden voor de eindgebruiker.

→ VERVOER IN WATERLAND, VAN TREKSCHUIT TOT NOORD/ZUIDLIJN

In de Middeleeuwen was er sprake van een veerverbinding over het IJ naar Amsterdam-Noord. Over enkele jaren gaan we onder het IJ door met een metrolijn. In Toen & nu een overzicht van de ontwikkeling van het vervoer langs het IJ.

Voor 1170 was het IJ een klein afwateringsriviertje dat niet eens tot de Noordzee doorliep. Het eindigde voor de duinen. Door de springvloed van dat jaar werden overal stukken veengrond weggeslagen. Het kleine Almere veranderde in de Zuiderzee en het IJ werd een grote zeearm. Nieuwe bewoners ontgonnen het veengebied boven het IJ en vormden kleine dorpjes, omringd door veenriviertjes en krekken. Al in de Middeleeuwen bestonden er veerverbindingen over het IJ tussen Amsterdam en Waterland. Boeren en handelaren uit het noorden kwamen naar de stad om hun waren te verkopen. De oversteek werd gedaan op grote zeilboten. Het achterland was bereikbaar door een netwerk van sloten, vaarten en meren, die met iedere overstroming of storm van loop veranderden. Tot ongeveer 1600 zijn er weinig landwegen in Waterland. Vervoer van producten en mensen gaat voornamelijk over water met zeilschepen en roei-boten. Af en toe reisde men te paard of met een rijtuig.

→ Met de trekschuit

Na de drooglegging van de Buikslotermeer in 1628 ontstond er meer bedrijvigheid in die contreien. In dezelfde tijd werd ook Purmerend een belangrijk marktcentrum na de drooglegging van de Beemster, de Purmer en de Wormer. En Hoorn was een bloeiende koopmansstad geworden met indrukwekkende havens en pakhuizen, waar onder andere de VOC lange tijd zijn basis had. Door de toenemende industrie

worden goede verbindingen belangrijk. Op 5 juni 1660 besluiten de besturen van de Staten van Holland en West-Friesland en van de steden Amsterdam, Purmerend, Hoorn, Edam en Monnickendam om een stelsel van wegen en vaarten aan te leggen en zo het vervoer tussen deze steden te bevorderen. In eerste instantie waren de aan te leggen trekvaarten bedoeld voor personenvervoer. Via het netwerk van trekvaarten werd de trekschuit het belangrijkste middel van vervoer. De trekvaart vanuit de richting Amsterdam werd dwars door de Volewijk gegraven, de landtong die ver in het IJ stak. Om de aanleg te kunnen betalen, mochten gemeentebesturen tol heffen langs de vaarten. Daarom werd bij het IJ het Commisarishuis of Tolhuis gebouwd. Dit was het beginpunt van de trekschuitdiensten. Het vervoer moest aan strenge eisen voldoen: de schuit vertrok op het vastgestelde tijdstip! Aan boord was het schoon en

gold een rookverbod! En de schippers mochten alleen aanleggen op plaatsen waar de jaagpaarden werden gewisseld. De reis van Buiksloot naar Hoorn met de trekschuit duurde in die tijd vijf uur. De geregelde trekschuitdiensten hebben ongeveer 200 jaar in een grote behoefte voorzien. Op deze manier kon men zich immers vrij geriefelijk verplaatsen.

→ Vervoer kwam op stoom

Allengs taande de belangstelling voor de trekschuiten. De stoomvaart was in opkomst en in 1825 was het gegraven Noordhollands Kanaal tussen Amsterdam en het huidige Den Helder klaar. Dat kanaal gaf een betere toegang tot de zee, wat nodig was want de Zuiderzee werd te ondiep voor de steeds groter wordende schepen. De raderstoomschepen mochten er echter eerst niet varen omdat men bang was voor beschadiging van de oevers. Toen de scheepsschroef werd geïntroduceerd, kon het wel. Stoomboten werden ook gebruikt voor personenvervoer, maar aan het einde van de 19e eeuw werden ze letterlijk en figuurlijk ingehaald door de stoomtram over het spoor. De eerste stoomtram in Waterland (1888) reed van Amsterdam-Noord naar Edam. Dat betekende het einde van de bloei-periode van de stoombootdiensten. Toch bleef er nog tot 1926 een dienst over het water naar Purmerend open. De stoomboten werden wel ingezet voor de overgang over het IJ naar het Tolhuis. Daar stapte de reiziger dan over op de tram. De eerste 25 jaar was de Tramwegmaatschappij een groeiende onderneming. Maar de Eerste Wereldoorlog gooide roet in het eten. En door een grote overstroming in 1916 konden de meeste tramdiensten niet meer worden uitgevoerd. Na de oorlog had het bedrijf moeite om weer op te staan. Bovendien kwamen in de twintiger jaren de eerste auto's en

autobussen. Om bij te blijven, moesten de stoomtrams worden gemoderniseerd. De elektrische tram deed zijn intrede. Ook de Tweede Wereldoorlog zorgde voor een dip, maar na deze oorlog reden de elektrische trams al weer snel diensten als voor de oorlog. Tot 1955 reden er nog wel stoomtreinen naar Purmerend. Daarna kwam de diesel-elektrische trein en belandde de mensheid in een tijdperk van moderne vervoermiddelen.

→ Van Noord naar Zuid

De nieuwste lijn waar nu hard aan wordt gewerkt, is de Noord/Zuidlijn. Er is al veel over geschreven. Soms juichend, over technische hoogstandjes zoals de aanleg van een metrotunnel onder een monumentaal gebouw (Centraal Station) door, terwijl het treinverkeer gewoon doorgaat. Soms negatief als de kosten weer hoger lijken uit te vallen of ondernemers failliet dreigen

te gaan door maandenlange derving van inkomsten. Maar uitgangspunt voor de aanleg is eigenlijk hetzelfde als in de Middeleeuwen: de bereikbaarheid van Amsterdam moet worden gewaarborgd. Trams en bussen zitten vaak overvol, maar er kunnen er niet meer bij. Ondergronds is die ruimte er wel. De 9,5 kilometer lange lijn begint in Amsterdam-Noord. Hij gaat vandaar onder het IJ door om verder ondergronds zijn weg te vervolgen naar station Zuid-WTC. In Amsterdam-Noord worden twee bovengrondse stations gebouwd: station Buikslotermeerplein en station Johan van Hasseltweg. Zo kan de Noord/Zuidlijn een belangrijk deel van de groei opvangen. Tot we weer vastzitten. En een nieuw, moderner middel van vervoer moet worden bedacht...

Met medewerking van Stichting Historisch Centrum Amsterdam-Noord, 020 - 632 86 47.

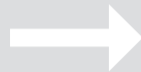

3

GESPOT AAN HET IJ
IJ-KANTINE

Eindelijk zon, ook aan het IJ

COLOFON

De Noorder IJ-krant De Noorder IJ-krant bericht over plannen en gebeurtenissen aan de Noordelijke IJ-oever van Sixhaven tot Noorder IJ-plas. Deze krant is een gezamenlijke uitgave van projectbureau Noordwaarts en stadsdeel Amsterdam-Noord. Als u wilt reageren jjanse@noordwaarts.nl of bel 020 630 63 00.

REDACTIE: projectbureau Noordwaarts en stadsdeel Amsterdam-Noord → **INLEIDING EN COÖRDINATIE**: Joke Janse → **TEKST**: Woord, tekst & advies → **FOTOGRAFIE/BEELD**: Natasha Horst-Weitz, Stichting Historisch Centrum Amsterdam-Noord e.a. → **CONCEPT EN VORMGEVING**: QuA Associates B.V. → **LITHOGRAFIE EN DRUKWERK**: The Production Department B.V.

Aan het totstandkomen van deze krant is grote zorg besteed. Mochten er onverhoopt toch onjuistheden of onvolledigheden in staan, dan kunnen daaraan geen rechten worden ontleend.

Heeft u een mening over de plannen?
Bent u tevreden of juist ontevreden?

Heeft u een suggestie
of een leuk idee?

U kunt uw mening sturen naar
jjanse@noordwaarts.nl

Papaversilo ● VERBINDING VAN OUD MET NIEUW

Naast de planvorming is er in de Buiksloterham ook ruimte voor initiatieven van derden. Zo fietste Piet van der Horst met companen door Amsterdam-Noord op zoek naar bedrijfsruimte en kreeg de Papaversilo in het oog. Een perfecte plek voor wat hij zocht. Alleen was het nog een oude bunker. Piet: 'Met

een groepje geïnteresseerden maakten we een plan om de Papaversilo om te bouwen tot werkruimten en ateliers voor kunstenaars, een fotografiestudio, ontwerp bureaus... een heel collectief. Daarmee gingen we naar Projectbureau Noordwaarts, waar ze ons verder hebben geholpen met de planvorming. Vooral met

stedebouwkundige richtlijnen. We moesten bijvoorbeeld een bepaalde bouwdichtheid in dat gebied halen en bepaalde zichtlijnen op het water moesten open blijven. Onze eigen wens is dat we er in de toekomst kunnen wonen én werken. Nu ligt er een ontwerp voor de renovatie van de silo met zijn materialen

uit het verleden en zijn oude industriële uitstraling, een nieuwe, semitransparante laag erbovenop en een torentje ernaast die de moderne tijd vertegenwoordigen. De materialen van de nieuwe laag contrasteren met de oude materialen en de oude vormgeving. Het ontwerp verbindt oud met nieuw.'

TWEEDE FASE MEDIAWHARF

De lasloods van de voormalige NDSM (in de wandelgangen bekend als de Aardinghal) zal als tweede fase in ontwikkeling worden genomen. De eerste fase is de vestiging van MTV Networks in de voormalige timmerwerkplaats die daarvoor momenteel geheel wordt gerenoveerd. Beide objecten maken deel uit van het ensemble waarvoor een status als Rijksmonument is aangevraagd. In de lasloods is nu nog het bedrijf Aarding Construction gehuisvest. Het stadsdeel heeft inmiddels aan het bedrijf een kavel in erfpacht aangeboden, vergelijkbaar met de huidige locatie. Gezocht wordt nog naar alternatieve locaties die direct aan het water liggen. De verdere (her)ontwikkeling van de loods is volop in voorbereiding en vangt aan zodra Aarding vertrekt. Een groeiende lijst van gegadigden uit de creatieve sector staat te popelen zich te vestigen.

Rien de Wolf, dé speciaalzaak voor watersport- en kampeerartikelen is verhuisd. Van de Distelweg naar de Papaverweg. Rien: 'We zijn nog niet helemaal ingericht, maar het seizoen staat voor deur en het is mooi weer, de mensen staan te trappelen. Een feestelijke opening zit er nu dus niet in. Misschien in het najaar. Ik ben best tevreden met de plek, nog meer als ze hier verder zijn met de ontwikkelingen. Ze zijn nu om ons heen aan het bestraten. Als straks ook de brug klaar is en er woningen zijn, dan zal er meer volk komen en wordt het lekker levendig.'

NAAST WERKEN STRAKS OOK WONEN IN DE BUIKSLOTERHAM

In de Buiksloterham staat veel op stapel. Het bedrijventerrein wordt herontwikkeld. Er komt plaats voor wonen, maar ook voor nieuwe bedrijvigheid. De bestaande bedrijven kunnen in bijna alle gevallen blijven.

Binnenkort worden de uitwerking van het vorig jaar al vastgestelde globale plan (het zgn. Projectbesluit) gepresenteerd als Investeringsbesluit Buiksloterham. Deze zomer krijgen de betrokken bedrijven en bewoners nog uitgebreid informatie over de plannen. De informatiebijeenkomsten worden aangekondigd in de lokale media.

→ Dynamiek van de Buiksloterham

Het bedrijventerrein Buiksloterham is al enige jaren aan verandering onderhevig. De helft van de bedrijven heeft zich hier in de afgelopen drie jaar nieuw gevestigd. Door vertrek van een aantal grootschalige bedrijven is een enorme dynamiek ontstaan. De plek van de traditionele industriële bedrijvigheid wordt ingenomen door nieuwe vaak kleinschalige bedrijven; veel in de creatieve sector (media, ontwerpers, reclame), maar ook biofarma en moderne techniek zijn vertegenwoordigd. Zij vinden hun plek vaak in de nieuwe bedrijfsverzamelgebouwen, zoals de Groene

Draeck en Kaap Noord, maar de grotere soms ook in oude hallen of kantoren. De ligging maakt het gebied zeer aantrekkelijk: dichtbij de stad en het CS en natuurlijk aan of bij het water. Met de pont en fiets ben je er in ongeveer 10 minuten. Nu de Zuidelijke IJ-oever een heel eind is ontwikkeld, is het nog maar een kleine stap vanuit het zuiden naar de Noordelijke IJ-oever.

Aan de Noordelijke IJ-oever, waar de Buiksloterham deel van uitmaakt, ontstaan concentraties van mediabedrijven, bijvoorbeeld in Pand Noord aan de Meeuwenlaan met A-Film. MTV en IDTV maken van de NDSM-werf een mediawharf. Verder is de NDSM-werf een enorme broedplaats. Shell bouwt een nieuw onderzoekslaboratorium, het New Technology Center. Op Overhoeks verrijst een hoogwaardige stedelijke woonwijk met voorzieningen waaronder het nieuwe Filmmuseum. De ontsluiting van het tot nu toe afgesloten Shell-terrein levert ook een verbetering van bereikbaarheid van de Buiksloterham.

De effecten zijn merkbaar in de Buiksloterham. Er is een toenemende vraag naar verschillende typen bedrijfsruimte. Het trekt ondernemers aan die graag in

Ridderspoorweg in aanleg

een gebied willen zitten dat nog niet af is, waar nog mogelijkheden en kansen zijn voor eigen initiatief. De ruimte is er ook niet duur.

→ Stedelijk wonen en werken

Wonen op een bedrijventerrein is vanwege allerlei milieueisen (geluid, bodemverontreiniging, e.d.) niet zonder meer mogelijk. Daarom zal daar eerst wat aan worden gedaan voor het wonen echt mogelijk wordt. Tegelijkertijd blijft er plaats voor nieuw bedrijven zodat in Amsterdam voor het eerst weer een wijk ontstaat waar gewerkt en gewoond kan worden. Ook vanuit bedrijven blijkt er behoefte aan die menging: Shell heeft er bewust voor gekozen, maar ook ander bedrijven zoeken de menging bewust, omdat een doods

en 's avonds verlaten bedrijventerrein weinig aantrekkelijk is. Daarnaast zijn er ondernemers die juist vlak bij hun bedrijf willen wonen.

→ Planning

Woningbouw is mogelijk als het nieuwe bestemmingsplan Buiksloterham van kracht is. Dat wordt nu voorbereid en zal naar verwachting in 2009 van kracht zijn. We wachten niet met het uitgeven van grond tot alles voor de woningbouw geregeld is, maar zetten alvast in op ontwikkelingen die volgens het huidige bestemmingsplan kunnen. Nieuwe bedrijven zijn welkom. Dat kunnen alle soorten bedrijven zijn, al is de verwachting dat de creatieve bedrijvigheid de meeste interesse zal tonen.

